

Μαθηματικά Α΄ Δημοτικού

Μαθηματικά της Φύσης και της Ζωής

πρώτο τεύχος

τόμος 1ος

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

**Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ
*Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου***

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή
υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού
με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το
Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»**

**Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας**

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

**Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου
Γεώργιος Οικονόμου**

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από
το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και
25% από εθνικούς πόρους.**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Χαράλαμπος Λεμονίδης, *Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας*
Αθανάσιος Θεοδώρου, *Εκπαιδευτικός*
Αχιλλέας Καψάλης, *Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Μακεδονίας*
Δημήτριος Πνευματικός, *Λέκτορας
του Πανεπιστημίου Δυτ. Μακεδονίας*

ΚΡΙΤΕΣ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Θεοδόσιος Ζαχαριάδης,
*Αναπληρωτής Καθηγητής του
Πανεπιστημίου Αθηνών*
Μαρία Κοτσακώστα,
Σχολική Σύμβουλος
Θεόφιλος Τζώρτζης, *Εκπαιδευτικός*

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Κωνσταντίνος Αρώνης,
Σκιτσογράφος – Εικονογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Φρόσω Ξιξή, *Φιλολόγος*

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Γεώργιος Τύπας, *Μόνιμος Πάρεδρος*
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Μαρία Χιονίδου - Μοσκοφόγλου
Επίκουρος Καθηγήτρια του
Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Ανδρέας Γκολφινόπουλος,
Εικαστικός Καλλιτέχνης

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ACCESS Γραφικές Τέχνες Α.Ε.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ

Ομάδα Εργασίας
Αποφ. 16158/6-11-06 και
75142/Γ6/11-7-07 ΥΠΕΠΘ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Χαράλαμπος Λεμονίδης
Αθανάσιος Θεοδώρου
Αχιλλέας Καψάλης Δημήτριος
Πνευματικός

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ Α.Ε.

Μαθηματικά Α' Δημοτικού

**Μαθηματικά της Φύσης
και της Ζωής**

ΠΡΩΤΟ ΤΕΥΧΟΣ

τόμος 1ος

Δομή του βιβλίου

Χρωματικά σύμβολα

Κάθε κεφάλαιο, ανάλογα με τη θεματική περιοχή στην οποία αναφέρεται, έχει ένα χρώμα. Οι περιοχές είναι:

● Αριθμοί	● Πράξεις
● Γεωμετρία	● Μετρήσεις
● Προβλήματα	◆ Επανάληψη

Εικονίδια (σύμβολα κλειδιά)

Στην πάνω αριστερή γωνία κάθε δραστηριότητας υπάρχει ένα από τα παρακάτω σύμβολα:

Ο Πυθαγόρας που σκέφτεται
– **Σύμβολο σκέψης:** Εμφανίζεται σε δραστηριότητες νοερών υπολογισμών.

Η μέλισσα – Σύμβολο εργατικότητας: Εμφανίζεται σε δραστηριότητες εφαρμογής και εμπέδωσης.

Ο σκύλος ιχνηλάτης – Σύμβολο ανακάλυψης: Εμφανίζεται στις δραστηριότητες που εισάγουν τους μαθητές στη νέα γνώση.

Ο ελέφαντας – Σύμβολο μνήμης: Εμφανίζεται στις δραστηριότητες επανάληψης.

Ομάδα μαθητών – Σύμβολο ομαδικότητας: Εμφανίζεται σε δραστηριότητες που μπορούν να γίνουν σε ομάδες.

Αριθμός κεφαλαίου π.χ.

6

Τίτλος κεφαλαίου π.χ.

Αρίθμηση ανάγνωση και γραφή των αριθμών (II)

Αριθμός δραστηριότητας π.χ. **1**

Διδακτικοί στόχοι του κεφαλαίου
π.χ.

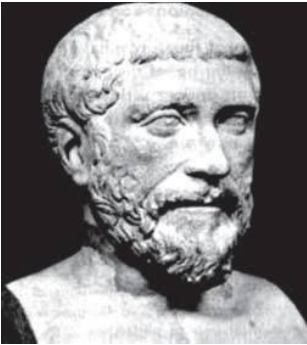
Τα παιδιά αριθμούν μέχρι το 10,
γράφουν και διαβάζουν τους αριθμούς
μέχρι το 5.

Σημείωση για το δάσκαλο στους
νοερούς υπολογισμούς π.χ.

3. Τα παιδιά αριθμούν αντίστροφα
ξεκινώντας από το 5.

Αριθμός σελίδας

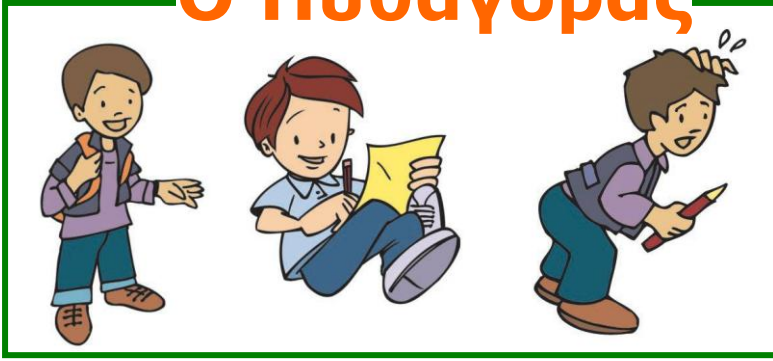
Οι ήρωες του βιβλίου

Πυθαγόρας ο Σάμιος (περίπου 600 π.χ.)

Ο Πυθαγόρας ήταν ένας σπουδαίος μαθηματικός της αρχαιότητας που γεννήθηκε στη Σάμο. Ίδρυσε μια σχολή, τους Πυθαγόρειους, οι οποίοι μελετούσαν την φιλοσοφία, τα μαθηματικά και τις επιστήμες. Είχε δάσκαλους μεγάλους σοφούς της αρχαιότητας και ταξίδεψε στην Ασία και την Αίγυπτο όπου μελέτησε την αιγυπτιακή φιλοσοφία, τα μαθηματικά, την αστρονομία και την ιατρική. Ο Πυθαγόρας έμεινε γνωστός ως ο άνθρωπος που έβλεπε παντού αριθμούς.

Ο Πυθαγόρας

Η Κορίνα

Υπατία η Αλεξανδρινή (370 - 415 μ.χ.)

Η Υπατία ήταν η πρώτη γυναίκα μαθηματικός στην Ιστορία και γεννήθηκε στην Αλεξάνδρεια. Ήταν κόρη του φιλόσοφου Θέωνα, διευθυντή του Πανεπιστημίου της Αλεξάνδρειας. Γι' αυτό το λόγο είχε την τύχη να αποκτήσει μια

σπάνια μόρφωση σε μια εποχή που η θέση της γυναίκας στην κοινωνία ήταν πολύ διαφορετική από ό,τι σήμερα. Συνέχισε τις σπουδές της στην Αθήνα και στη Ρώμη εντυπωσιάζοντας όσους την συναναστρέφονταν με το πνεύμα, τη σεμνότητα, την ομορφιά και την ευγλωττία της.

Επιστρέφοντας στην Αλεξάνδρεια πολύ σύντομα αναδείχθηκε σε μεγάλη δασκάλα της φιλοσοφίας και των μαθηματικών.

Η Βάσω

Η Ίλντα

Η Υπατία

Ο Μελέτης

Α' Περίοδος

Αριθμοί: Οι αριθμοί μέχρι το 20 –
Τα σύμβολα της σύγκρισης –
Τακτικοί αριθμοί.

Πράξεις: Προσθέσεις με αριθμούς
μέχρι το 10.

Γεωμετρία: Προσανατολισμός στο
χώρο – Γεωμετρικά σχήματα.

Μετρήσεις: Σύγκριση συνεχών
μεγεθών – Τα νομίσματα
μέχρι το 10.

Ενότητα 1η:

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 5 –
ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΑ

1

Κεφάλαιο 1ο:

Προσανατολισμός στο χώρο

2

Κεφάλαιο 2ο:

Γεωμετρικά σχήματα

Κεφάλαιο 3ο:

3

Σύγκριση και εκτίμηση
ποσοτήτων

4

Κεφάλαιο 4ο:

Οι αριθμοί από το 1 έως το 5

Κεφάλαιο 5ο:

5

Αρίθμηση, ανάγνωση και
γραφή των αριθμών (I)

Κεφάλαιο 6ο:

6

Αρίθμηση, ανάγνωση και
γραφή των αριθμών (II)

Κεφάλαιο 7ο:

7

Πρόσθεση και ανάλυση των
αριθμών μέχρι το 5 (I)

Κεφάλαιο 8ο:

Επαναληπτικό μάθημα

Τα μαθήματα στην τάξη γίνονται μέσα από παιχνίδια και δράση. Έτσι στα πρώτα δύο κεφάλαια θα μάθουμε να προσανατολιζόμαστε στο χώρο με εκφράσεις όπως "πάνω - κάτω", "δεξιά - αριστερά" κ.λπ., να αναγνωρίζουμε τα σχήματα και να ονομάζουμε τα επίπεδα σχήματα και τα στερεά σώματα που εμφανίζονται στον καθημερινό περίγυρο. Στα επόμενα κεφάλαια θα ασκηθούμε στη μέτρηση και τη σύγκριση ποσοτήτων αποτελούμενων από αντικείμενα, στη γραφή ψηφίων κ.ά. Επίσης θα μάθουμε να αναλύουμε τους αριθμούς μέχρι το 5 σε άθροισμα δύο άλλων αριθμών.

1 Προσανατολισμός στο χώρο

Παρατηρούμε τις εικόνες
και συζητάμε.

1

Περίπατος στο δάσος

Τα παιδιά κινούνται και
προσανατολίζονται στο χώρο.

Παρατηρώ την εικόνα και περιγράφω πού βρίσκονται τα αντικείμενα.

2

3

ζωγραφίζω

► 4 βόλους **μέσα** στην κόκκινη γραμμή.

► 3 βόλους **ανάμεσα** στις δύο γραμμές.

► 2 βόλους **επάνω** στην πράσινη γραμμή.

2

Γεωμετρικά σχήματα

Σχεδιάζω με σχήματα

1

Διακρίνω τα σχήματα και τα ονομάζω.

Σχεδιάζω δικές μου εικόνες με γεωμετρικά σχήματα.

Οι μαθητές διακρίνουν τα διάφορα γεωμετρικά σχήματα με βάση τη μορφή τους και τα ονομάζουν.

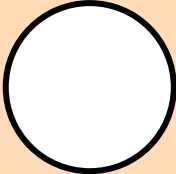
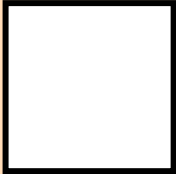
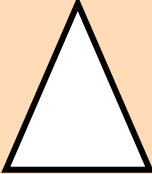

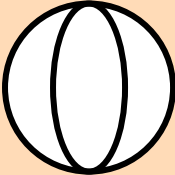
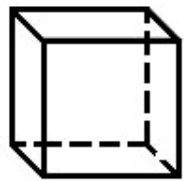

Παρατηρώ τα αντικείμενα. **2**

Τι σχήμα έχουν;

μαθαίνω

κύκλος 	τετράγωνο
τρίγωνο 	ορθογώνιο
σφαίρα 	κύβος
στερεό ορθογώνιο	
κύλινδρος 	πυραμίδα

3

Σύγκριση και εκτίμηση ποσοτήτων

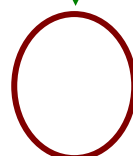
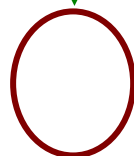
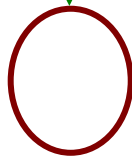
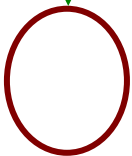

Παιχνίδι με τα καρεκλάκια και το ταμπουρίνο

1

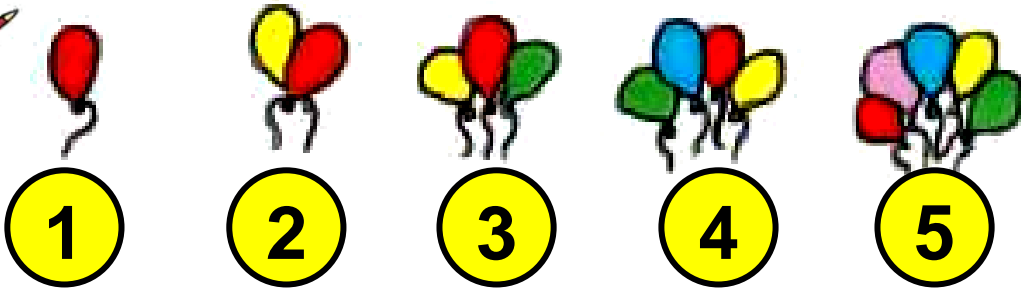
Πόσες φορές χτύπησε η δασκάλα το ταμπουρίνο;

Τα παιδιά συγκρίνουν και εκτιμούν τις ποσότητες.

2

3

**Οι ποδοσφαιριστές είναι τόσους
όσες και οι μπάλες;
Οι φανέλες είναι τόσες όσοι και
οι ποδοσφαιριστές;**

**Φτάνουν τα κόκαλα για
να φάνε όλα τα σκυλάκια;
Είναι περισσότερα; Είναι
λιγότερα;**

4

**2. Οι μαθητές αριθμούν προφορικά
μέχρι το 5.**

4

Οι αριθμοί από το 1 έως το 5

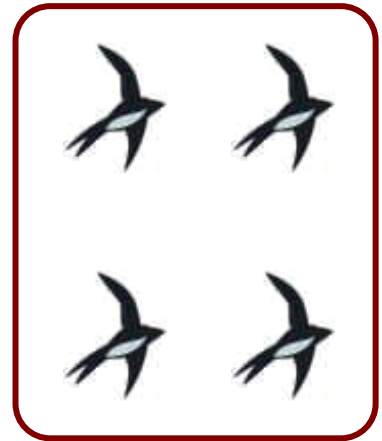

1

**Παρατηρούμε τις εικόνες
και συζητάμε.**

**Πόσα είναι τα χελιδόνια σε κάθε
εικόνα;
Συνδέω τις εικόνες με τους
αντίστοιχους αριθμούς.**

2

3

4

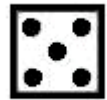
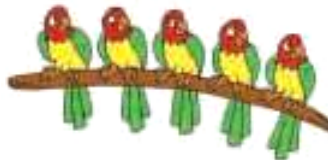
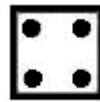
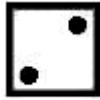
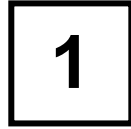
5

Τα παιδιά βλέπουν τις ποσότητες με
διάφορες αναπαραστάσεις,
καταμετρούν και βρίσκουν το πλήθος.

Παρατηρούμε τις εικόνες και συζητάμε.

2

3

1	2	3	4	5
●	● ●	● ● ●	● ● ● ●	● ● ● ● ●

5

Αρίθμηση, ανάγνωση και γραφή των αριθμών (I)

Σχηματίζω αριθμούς
με το σώμα μου

1

**Παρατηρούμε τις εικόνες και
συζητάμε.**

ένα

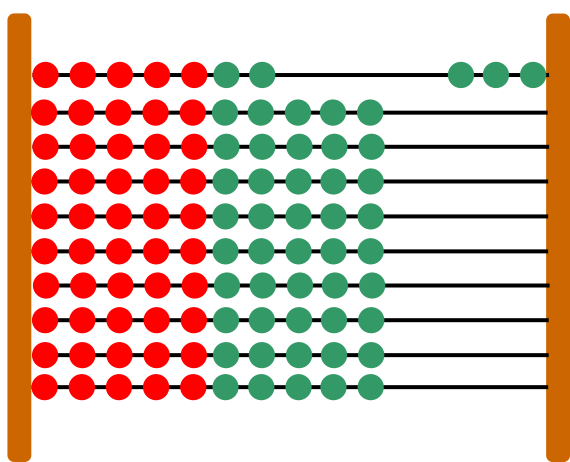
τρία

δύο

Τα παιδιά αριθμούν, γράφουν και
διαβάζουν τους αριθμούς
μέχρι το 5.

Σχηματίζω στο αριθμητήριο αριθμούς.

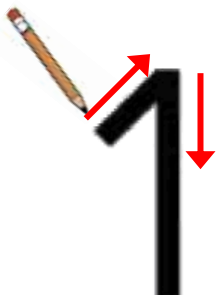
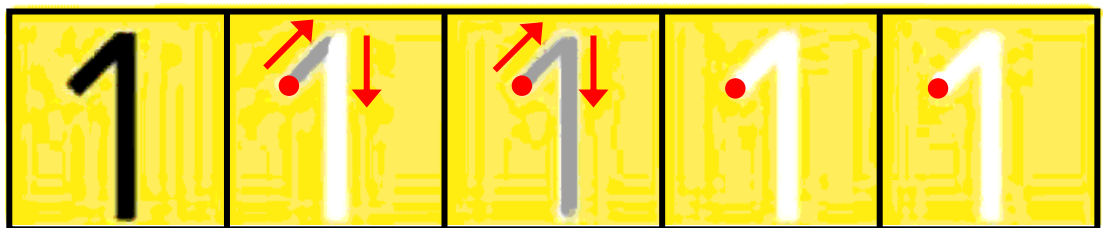
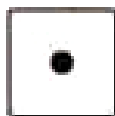
ΤΟ **3**
ΤΟ **5**
ΤΟ **4**

ΤΟ **2**
ΤΟ **1**

Παρατηρώ και γράφω τον αριθμό 1.

2

1						
---	--	--	--	--	--	--

1						
---	--	--	--	--	--	--

3

**Πόσα είναι τα νομίσματα;
Συνδέω τις ποσότητες με τις
αντίστοιχες λέξεις και τους
αριθμούς.**

ένα (1)

τρία (3)

πέντε (5)

τέσσερα (4)

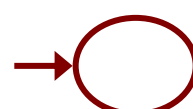
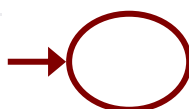
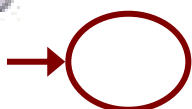
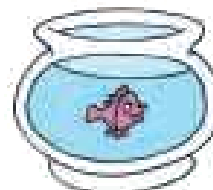
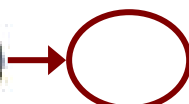

δύο (2)

Σχεδιάζω τόσες γραμμές
όσα είναι κάθε φορά τα ψάρια
και τα λουλούδια.

4

6

Αρίθμηση, ανάγνωση και γραφή των αριθμών (II)

Βρίσκω πόσα είναι τα μέλη του σώματός μου.

1

► Πόσα είναι τα μου;

.....

► Πόσα είναι;

.....

► Πόσα είναι; .....

Τα παιδιά αριθμούν μέχρι το 10, γράφουν και διαβάζουν τους αριθμούς μέχρι το 5.

2

Παρατηρώ τις εικόνες και γράφω τους αντίστοιχους αριθμούς.

3

....

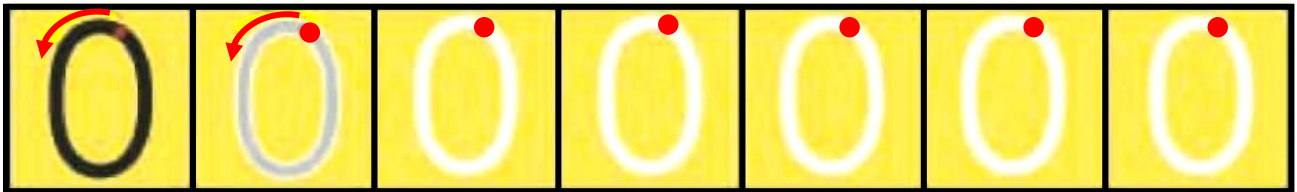
....

....

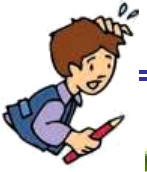
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Μηδέν

0							
---	--	--	--	--	--	--	--

0							
---	--	--	--	--	--	--	--

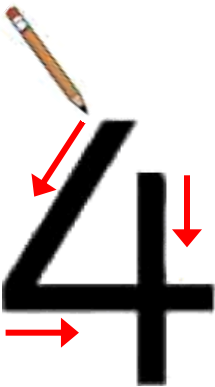
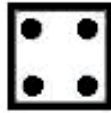

3

4

Παρατηρώ και γράφω
τον αριθμό 4.

4						
---	--	--	--	--	--	--

4						
---	--	--	--	--	--	--

3. Τα παιδιά αριθμούν αντίστροφα
ξεκινώντας από το 5.

7

Πρόσθεση και ανάλυση των αριθμών μέχρι το 5 (I)

Παίζουμε με τα δάχτυλα

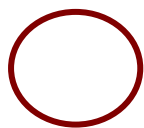
1

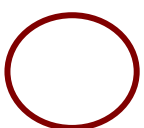
Παρατηρώ και γράφω τους αριθμούς που δείχνουν κάθε φορά τα δάχτυλα.

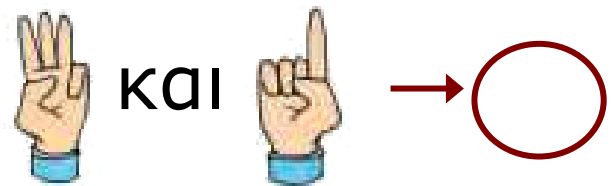
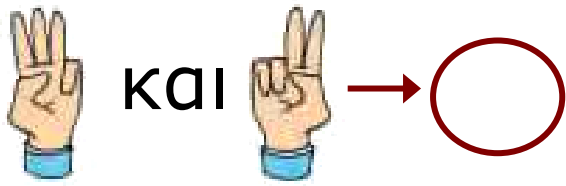
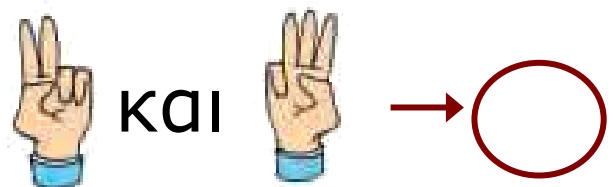
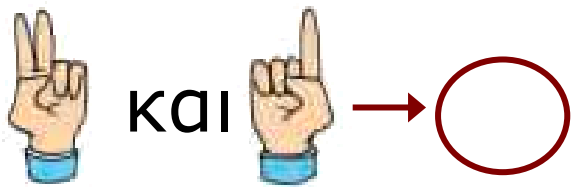
και

και

Πραγματοποιούμε προσθέσεις χωρίς τη χρήση συμβόλων. Αναλύουμε σε άθροισμα τους αριθμούς μέχρι το 5.

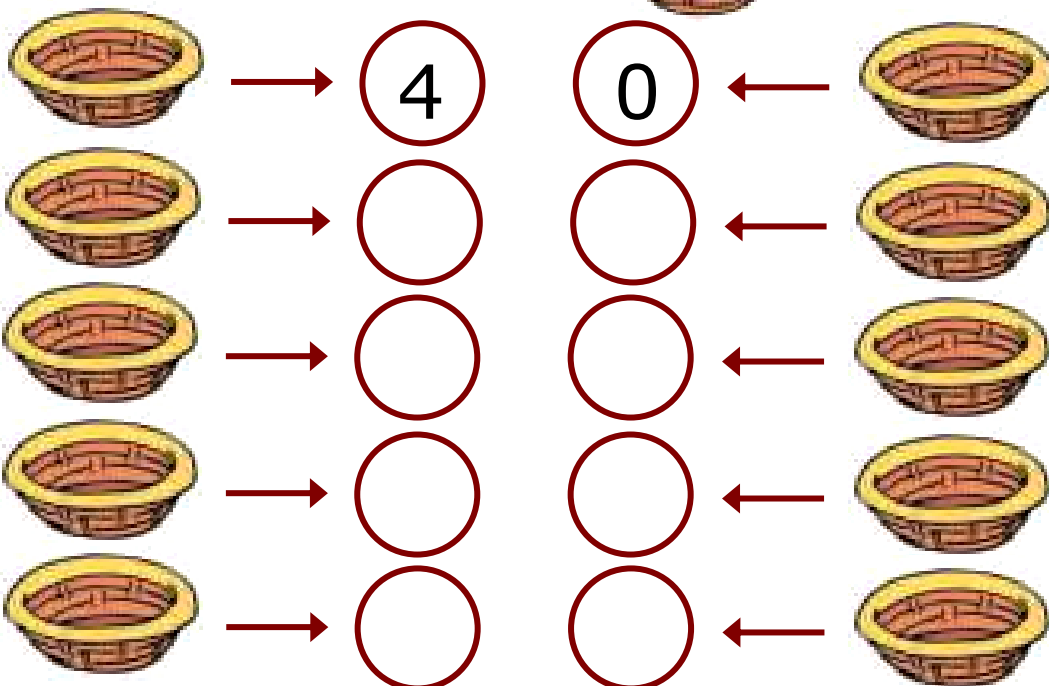
Παρατηρούμε και συζητάμε για τα νομίσματα.

Μοιράζω τα μήλα με διαφορετικούς τρόπους.

2

4

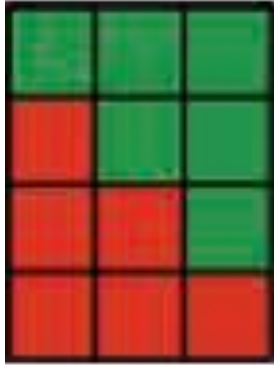

Αναλύω τους αριθμούς σε αθροίσματα.

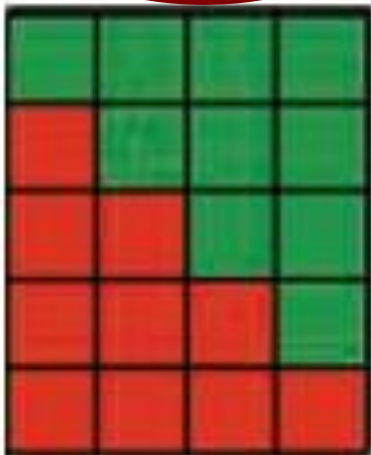
3

ΤΟ 3

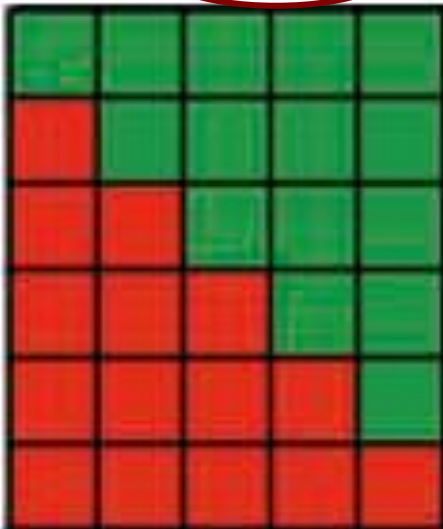
0 και 3
1 και 2
..... και .....
..... και .....

ΤΟ 4

0 και 4
1 και 3
..... και .....
..... και .....
..... και .....

ΤΟ 5

0 και 5
1 και 4
..... και .....
..... και .....
..... και .....
..... και .....

8

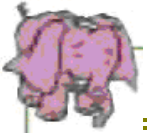
επαναληπτικό μάθημα

Κατεβαίνω από το 10.

1

10	9	8	7	6					
----	---	---	---	---	--	--	--	--	--

2

Έχει κάθε παιδί μια τσάντα;
Ενώνω με μια γραμμή.

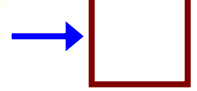
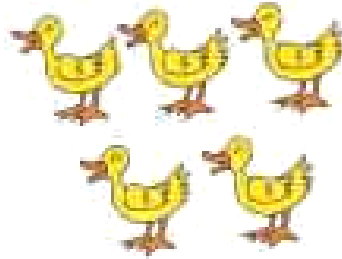
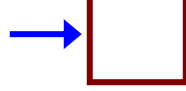
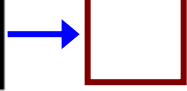
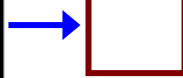
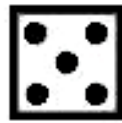
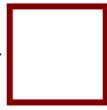
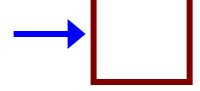
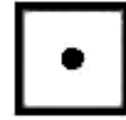
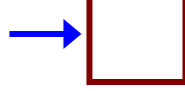
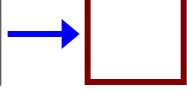
1. Οι μαθητές αριθμούν αντίστροφα
και κατεβαίνουν από το 10.

Παρατηρώ τις εικόνες και γράφω τους αντίστοιχους αριθμούς.

5

Πόσα είναι όλα;

6

και

και

Όλα είναι

Όλα είναι

και

και

και

Όλα είναι

Όλα είναι

Ενότητα 2η:

ΠΡΟΣΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 5

- 9** **Κεφάλαιο 9ο:**
Σύγκριση μεγεθών - Ορολογία
- 10** **Κεφάλαιο 10ο:**
Οι αριθμοί από το 6 μέχρι το 10 (I)
- 11** **Κεφάλαιο 11ο:**
Οι αριθμοί από το 6 μέχρι το 10 (II)
- 12** **Κεφάλαιο 12ο:**
Σύγκριση αριθμών –
Τα σύμβολα =, > και <
- 13** **Κεφάλαιο 13ο:**
Πρόσθεση και ανάλυση των
αριθμών μέχρι το 5 (II)
- 14** **Κεφάλαιο 14ο:**
Γραφή της πρόσθεσης με τη
χρήση συμβόλων

15 Κεφάλαιο 15ο:

Προβλήματα

16 Κεφάλαιο 16ο:

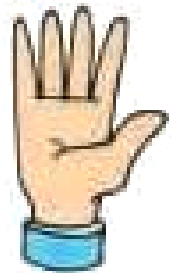
Επαναληπτικό μάθημα

Στο Κεφάλαιο 9 θα μάθουμε να συγκρίνουμε μεγέθη όπως είναι το μήκος και το πλάτος καθώς και να χρησιμοποιούμε όρους όπως για παράδειγμα «ψηλό - χαμηλό», «μακρύ - κοντό» και «πλατύ - στενό». Μέσα από παιχνίδια θα ασκηθούμε στη χρήση των αριθμών από το 6 μέχρι το 10 και στην εκτέλεση προσθέσεων με αριθμούς μέχρι το 5.

Στο Κεφάλαιο 12 θα παρουσιάσουμε 3 νέα σύμβολα που θα μας βοηθούν να συγκρίνουμε τους αριθμούς μέσα από ένα παιχνίδι με το στόμα της φάλαινας.

Στο Κεφάλαιο 13 θα μάθουμε να αναλύουμε τους αριθμούς μέχρι το 5 σε άθροισμα άλλων αριθμών, ενώ στο επόμενο κεφάλαιο θα μάθουμε τα σύμβολα «+» και «=» για να γράφουμε τις προσθέσεις. Τέλος, θα ασχοληθούμε με τη λύση προβλημάτων.

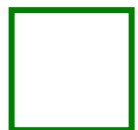
ψηλό και χαμηλό

και

κάνουν μαζί

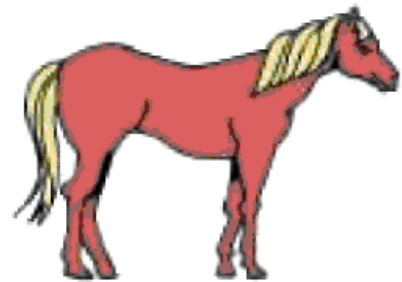
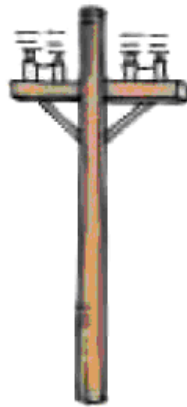

Τι είναι πιο ψηλό και
τι πιο χαμηλό από εμένα;

1

**Βάζω σε κύκλο αυτά που είναι
ψηλότερα από εμένα.**

Οι μαθητές μαθαίνουν τους
όρους «ψηλό-χαμηλό»,
«μακρύ-κοντό», «πλατύ-στενό» και
«χοντρό-λεπτό».

Συγκρίνω και λέω:

2

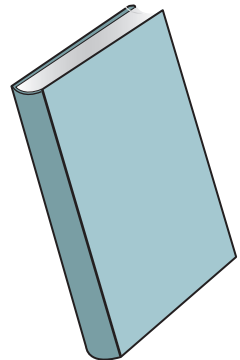
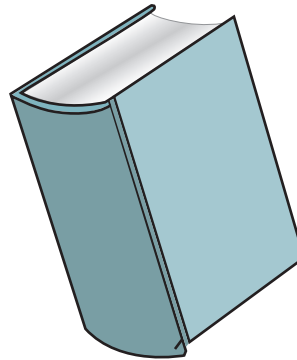
ψηλό και χαμηλό

μακρύ και κοντό

χοντρό και λεπτό

πλατύ και στενό

Προφορική αρίθμηση ανά δύο.

3

2

4

6

8

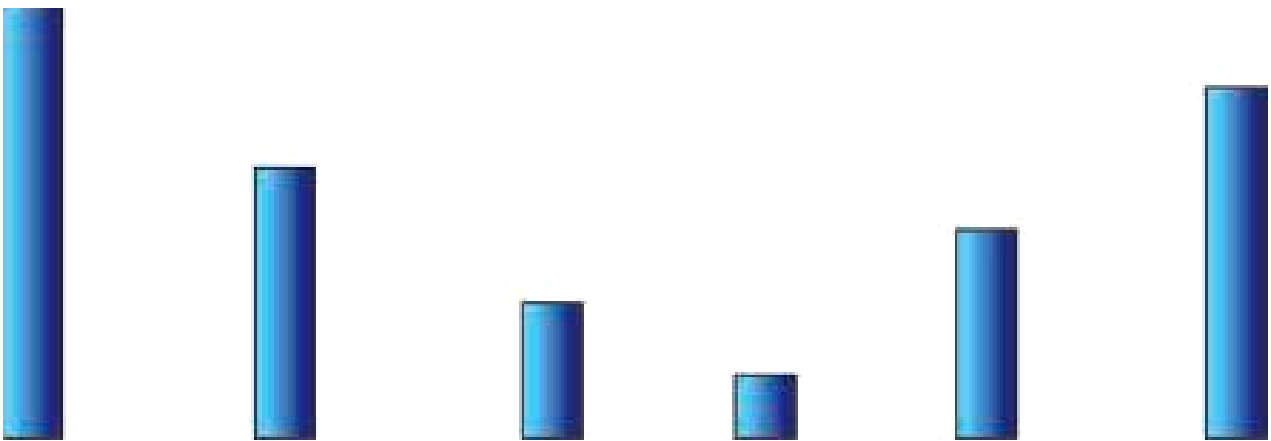
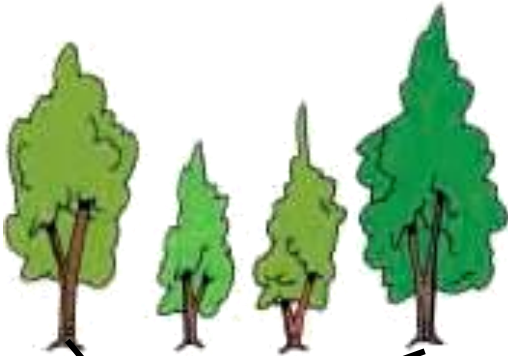
10

3. Οι μαθητές αριθμούν προφορικά
μέχρι το 10 ανά δύο.

**Τραβώ γραμμές
για να μπουν στη σειρά
τα δέντρα και τα παιδιά από
το ψηλότερο ως το χαμηλότερο.**

4

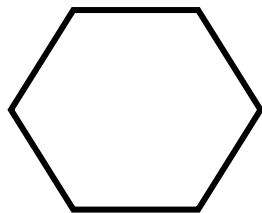
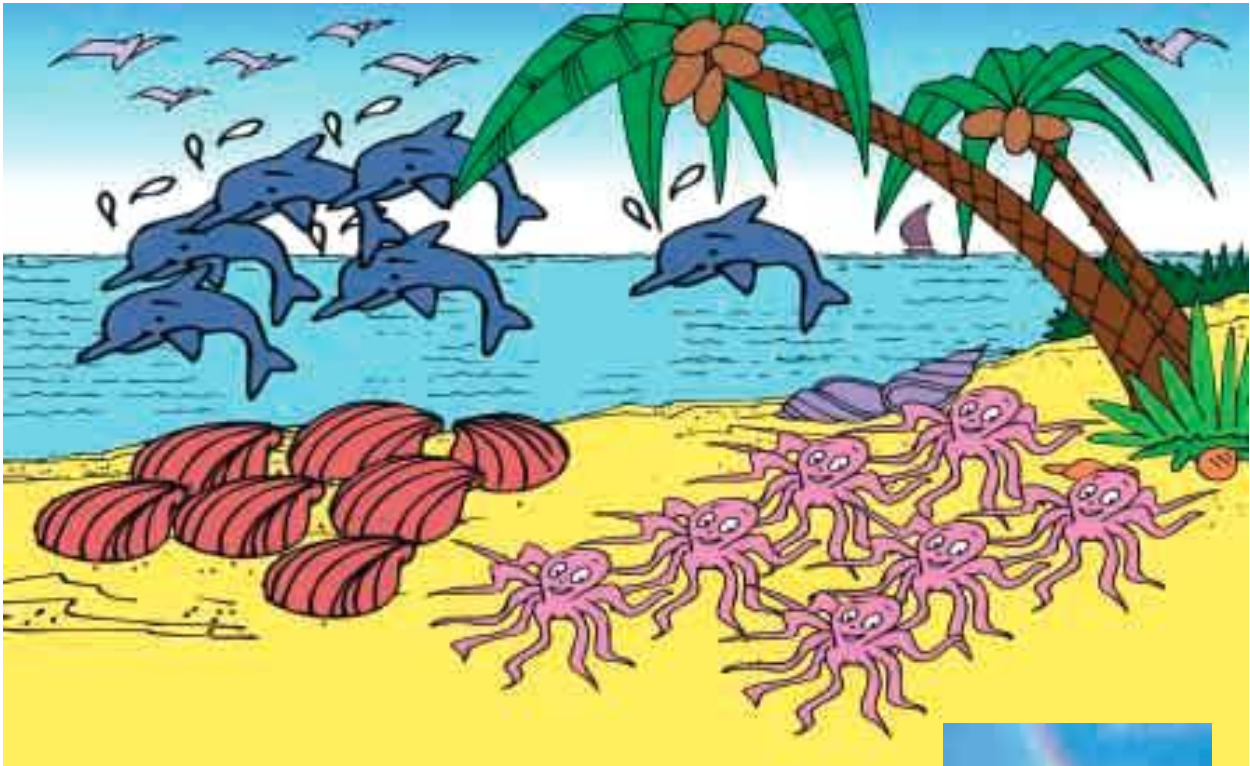
10

Οι αριθμοί από το 6
μέχρι το 10 (I)

Παρατηρούμε τις εικόνες
και συζητάμε.

1

Εργαζόμαστε με τους αριθμούς
6, 7 και 8.

**Βρίσκω και γράφω
πόσα έντομα και σαλιγκάρια
είναι σε κάθε ομάδα.**

Group 1: 6 bees

Group 2: 8 butterflies

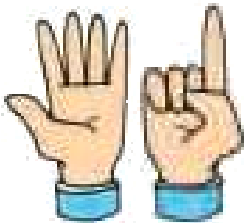
Group 3: 8 snails

□ □ □

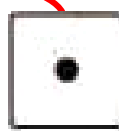
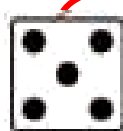
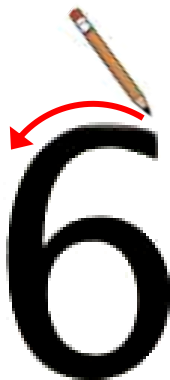
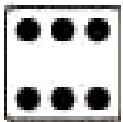

**Παρατηρώ και γράφω
τον αριθμό 6.**

2

6 6 6 6 6

6						

3

**Πόσες είναι όλες οι μέλισσες;
Πώς χωρίζονται μεταξύ τους;
Γράφω τους αριθμούς.**

Όλες μαζί είναι

Χωρίζονται σε

και

Χωρίζονται σε

και

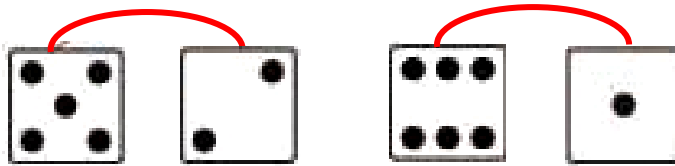
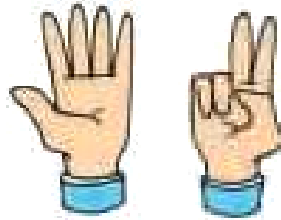
και

και

Παρατηρώ και γράφω τον αριθμό 7.

4

7									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

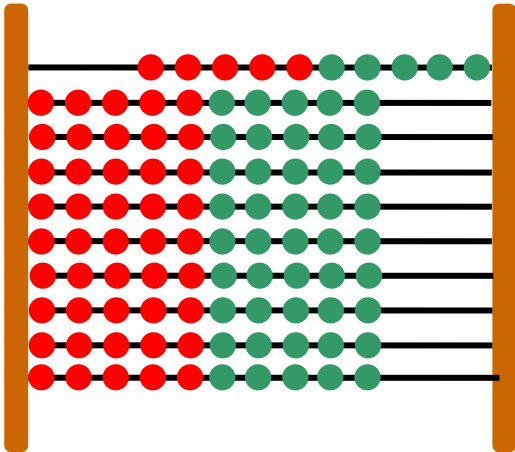
11

Οι αριθμοί από το 6 μέχρι το 10 (II)

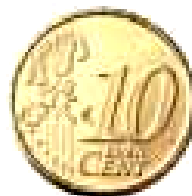

Παρατηρούμε τις εικόνες
και συζητάμε.

1

Δέκα

Εργαζόμαστε με τους αριθμούς
9 και 10.

Σχηματίζω με διαφορετικούς τρόπους το νόμισμα των 10 Λεπτών.

Χρησιμοποιώ τα:

Ζωγραφίζω

Μετρώ ανά δύο.

2

2

...

...

...

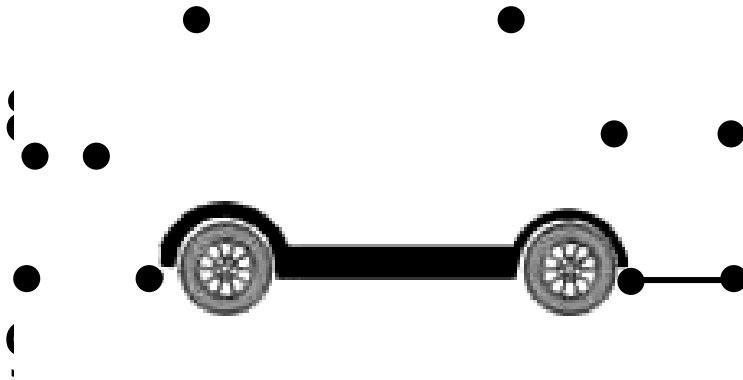
...

2. Οι μαθητές αριθμούν προφορικά μέχρι το 10 ανά δύο και στη συνέχεια γράφουν τους αριθμούς.

Ενώνω με τη σειρά
τους αριθμούς.

3

• 2

Μετρώ και βρίσκω πόσα είναι τα πουλιά σε κάθε εικόνα.

4

Τα πουλιά είναι .....

Οι πάπιες είναι .....

Συμπληρώνω τους αριθμούς που λείπουν.

5

		3						9		11	
--	--	---	--	--	--	--	--	---	--	----	--

12

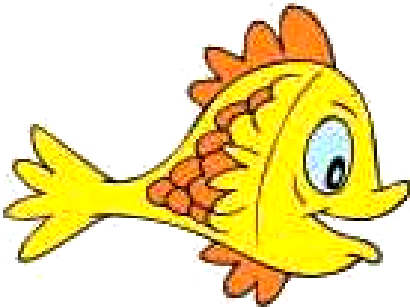
Σύγκριση αριθμών – Τα σύμβολα =, > και <

Το στόμα της φάλαινας

1

**Συμπληρώνω τους αριθμούς και
τα σύμβολα.**

3**5**

...

Τα παιδιά χρησιμοποιούν τα σύμβολα
=, > και < για να συγκρίνουν αριθμούς.
Παρουσιάζονται οι αριθμολέξεις μέχρι
το 10.

...

...

...

...

...

...

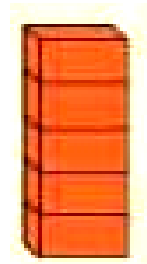
...

...

2

μαθαίνω

μεγαλύτερο
από

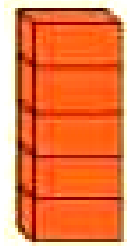
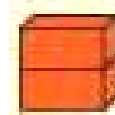

$5 > 2$

ίσο με

μικρότερο
από

$2 < 5$

3

Συμπληρώνω το $>$, το $<$ ή το $=$.

4 ... 3

5 ... 5

2 ... 6

7 ... 3

8 ... 8

4 ... 10

6 ... 9

0 ... 10

Διαβάζω:

- ① → ένα
- ② → δύο
- ③ → τρία
- ④ → τέσσερα
- ⑤ → πέντε

Γράφω:

- ① →
- ② →
- ③ →
- ④ →
- ⑤ →

13 Πρόσθεση και ανάλυση των αριθμών μέχρι το 5 (II)

Οι ομάδες

1

**Παρατηρούμε τις εικόνες
και συζητάμε.**

Αναλύουμε τους αριθμούς μέχρι το 5
σε επιμέρους αθροίσματα.
Πραγματοποιούμε προσθέσεις με
αριθμούς μέχρι το 5, χωρίς να
χρησιμοποιούμε το σύμβολο της
πρόσθεσης.

**Πόσα είναι τα χελιδόνια
κάθε φορά;**

και

και

κάνουν μαζί

και

και

κάνουν μαζί

και

και

κάνουν μαζί

και

και

κάνουν μαζί

**Γράφω τους αριθμούς
που βρίσκω.**

2

**Παρατηρούμε τις εικόνες
και συζητάμε.**

3

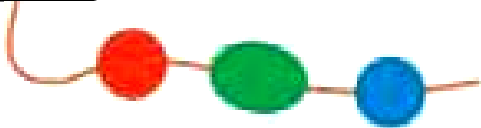
2. Η δασκάλα δίνει προφορικά στους μαθητές αθροίσματα της μορφής $n+1$ μέχρι το 6 (π.χ. $3 + 1$, $4 + 1$ μέχρι και το $5 + 1$).

Παρατηρώ τις εικόνες
και γράφω τους
αντίστοιχους αριθμούς.

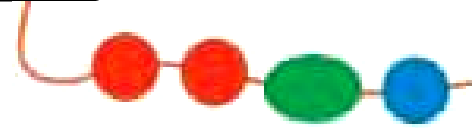
4

3

1 1 1

4

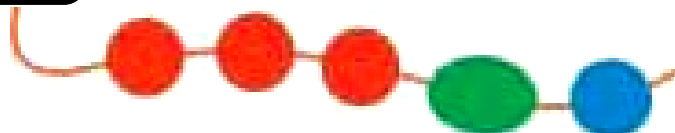

2

5

5

14

Γραφή της πρόσθεσης με τη χρήση συμβόλων

Λογοτέχνες, ζωγράφοι
και μαθηματικοί

1

Ένας λογοτέχνης έγραψε:

Κρατάς τρία λουλούδια
και σου προσφέρω
ακόμη δύο. Πόσα λου-
λούδια θα έχεις;

Τι θα γράψει ο μαθηματικός;

Τα παιδιά χρησιμοποιούν τα σύμβολα για τη γραφή των προσθέσεων.

Μια ζωγράφος ζωγράφισε:

Τι θα γράψει ο μαθηματικός;

Διηγούμαι μια ιστορία με **2** βάση τα παρακάτω αθροίσματα.

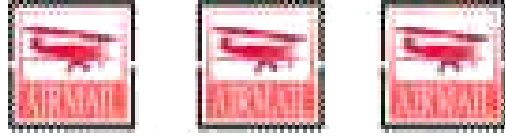
$$3 + 1 = 4$$

$$3 + 2 = 5$$

$$4 + 0 = 4$$

Η Ζωή είχε

γραμματόσημα.

Πήρε από τη Νίκη

γραμματόσημα.

Πόσα γραμματόσημα έχει τώρα;

$$\dots + \dots = \dots$$

Η Μαρίνα είχε 2 κούκλες.

Ο Γιάννης της έδωσε

ακόμα

κούκλες.

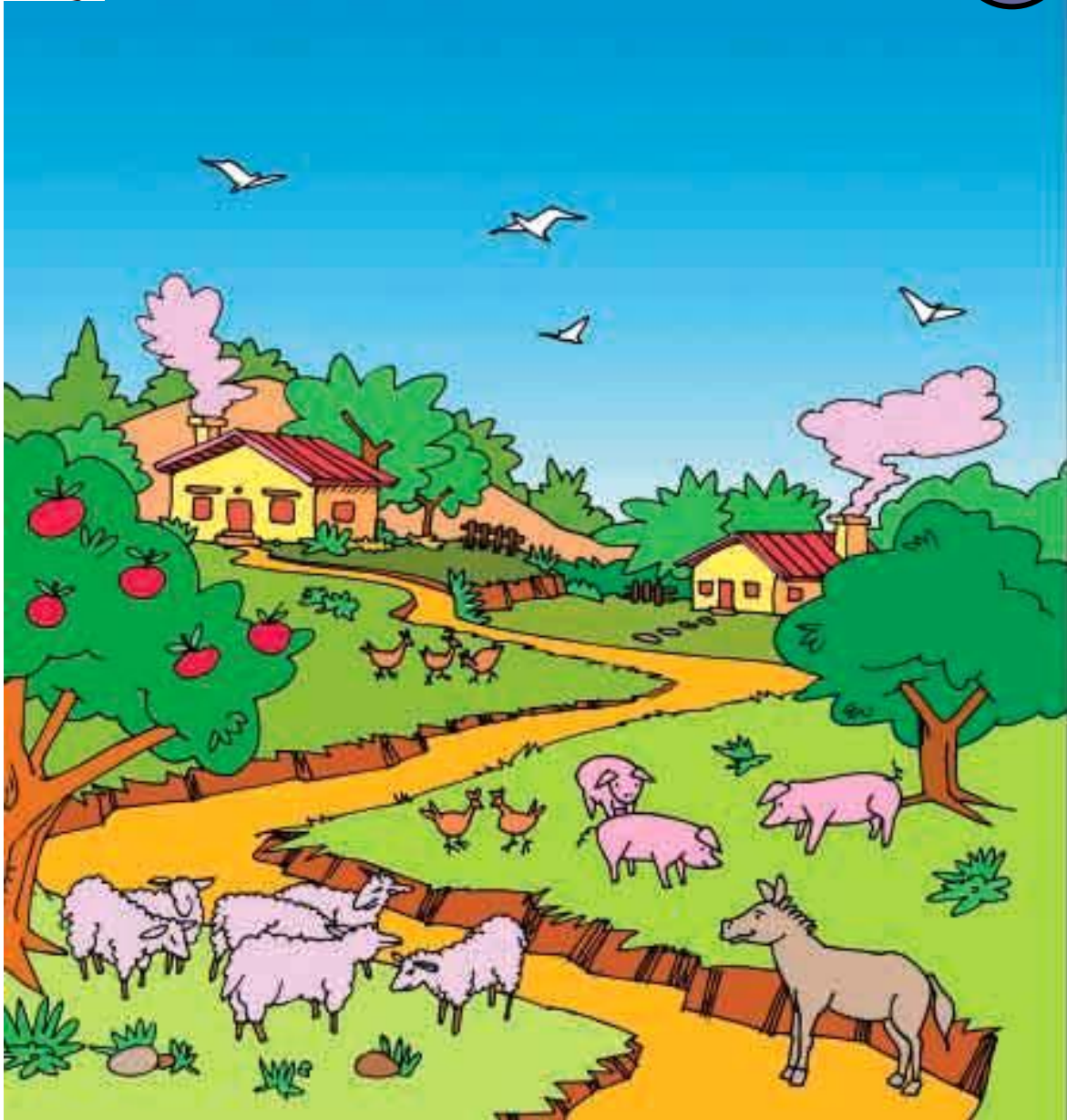
Πόσες κούκλες έχει τώρα;

$$\dots + \dots = \dots$$

Τι δείχνει το τοπίο;

1

**Πόσα είναι τα ζώα στο χωράφι;
Πόσα είναι τα πουλιά στον
ουρανό;
Πόσα είναι τα γουρούνια μαζί
με τις κόττες;**

Βάζω τα κουτάβια στα καλάθια με τρεις διαφορετικούς τρόπους.

2

$$\square + \square = \square$$

$$\square + \square = \square$$

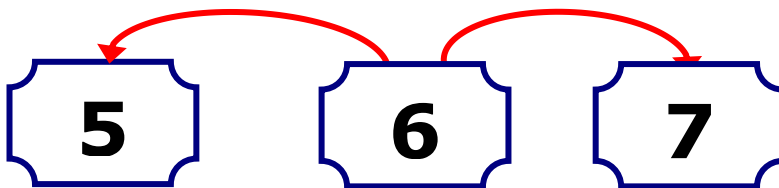
$$\square + \square = \square$$

3

Παρατηρώ τις εικόνες και διατυπώνω δικά μου προβλήματα.

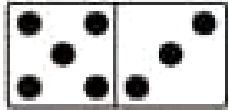
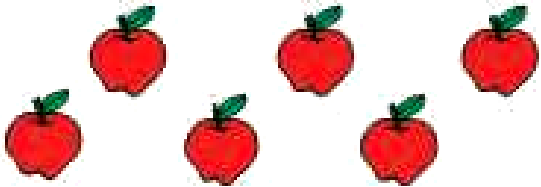

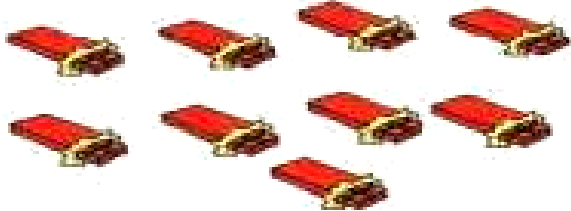

16**επαναληπτικό μάθημα****Βρίσκω τον αριθμό που βρίσκεται πριν και μετά.****1****Γράφω τους αριθμούς.****2**

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1									
0										
0										

1. Λέμε στα παιδιά έναν αριθμό από το 1 μέχρι το 10 και τους ζητούμε να μας πουν τον προηγούμενο και τον επόμενο αριθμό.

Συμπληρώνω τους αριθμούς και τις κουκκίδες στα ζάρια.

	<p>8</p>	
		
		
		

**Προσθέτω σε δεδομένο
αριθμό το 1.**

4

**Ζωγραφίζω ένα ορθογώνιο
πιο πλατύ και πιο χαμηλό.**

5

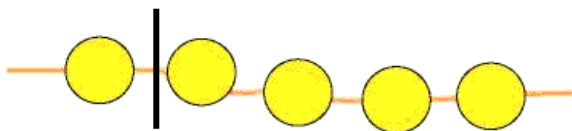
4. Η δασκάλα δίνει προφορικά στους μαθητές αθροίσματα της μορφής $n+1$ μέχρι το 6. Οι μαθητές γράφουν την πρόσθεση με τη χρήση συμβόλων.

**Ζωγραφίζω ένα ορθογώνιο
πιο στενό και πιο ψηλό.**

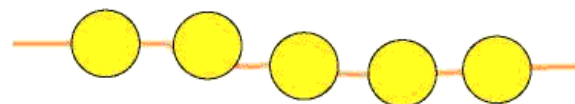
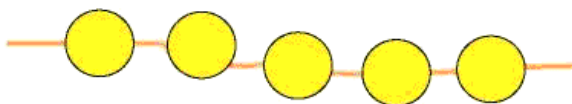
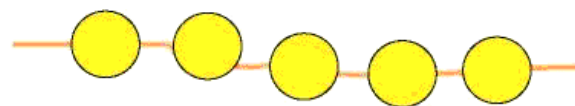
6

**Χωρίζω με διαφορετικούς
τρόπους τις χάντρες σε μέρη
και γράφω τους αντίστοιχους
αριθμούς.**

1

4

Περιεχόμενα 1ου τόμου

Α΄ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Ενότητα 1η:

ΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 5 –
ΧΩΡΟΣ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΑ

Κεφάλαιο 1ο:

1 Προσανατολισμός
στο χώρο 15–16

Κεφάλαιο 2ο:

2 Γεωμετρικά σχήματα 17–18

Κεφάλαιο 3ο:

3 Σύγκριση και εκτίμηση
ποσοτήτων 19–21

Κεφάλαιο 4ο:

4 Οι αριθμοί από
το 1 έως το 5 22–24

Κεφάλαιο 5ο:

5 Αρίθμηση, ανάγνωση και
γραφή των αριθμών (I) 25–28

Κεφάλαιο 6ο:

- 6 Αρίθμηση, ανάγνωση και γραφή των αριθμών (II) 29–32
-

Κεφάλαιο 7ο:

- 7 Πρόσθεση και ανάλυση των αριθμών μέχρι το 5 (I) 33–35
-

Κεφάλαιο 8ο:

- 8 Επαναληπτικό μάθημα 36–38
-

Ενότητα 2η:

ΠΡΟΣΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΡΙΘΜΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 5

Κεφάλαιο 9ο:

- 9 Σύγκριση μεγεθών 42–44
-

Κεφάλαιο 10ο:

- 10 Οι αριθμοί από το 6 έως το 10 (I) 45–48
-

Κεφάλαιο 11ο:

- 11 Οι αριθμοί από το 6 έως το 10 (II) 49–52
-

Κεφάλαιο 12ο:

- 12** Σύγκριση αριθμών – Τα σύμβολα =, > και < 53–56
-

Κεφάλαιο 13ο:

- 13** Πρόσθεση και ανάλυση των αριθμών μέχρι το 5 (II) 57–60
-

Κεφάλαιο 14ο:

- 14** Γραφή της πρόσθεσης με τη χρήση συμβόλων 61–63
-

Κεφάλαιο 15ο:

- 15** Προβλήματα 64–65
-

Κεφάλαιο 16ο:

- 16** Επαναληπτικό μάθημα 66–69
-

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.